

PRITARTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2021 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. TS-67

PATVIRTINTA
Kupiškio rajono savivaldybės viešosios
bibliotekos direktoriaus 2021 m. kovo 31 d.
įsakymu Nr. IV-45A

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2021–2023 METŲ STRATEGINIS PLANAS

Asignavimų valdytojo kodas 190101434

Misija – kaupti, saugoti ir skleisti įvairiuose dokumentuose ir interneto tinkluose užfiksuotas žinias ir informaciją, prisidėti prie žinių visuomenės kūrimo, krašto pažinimo, skatinant bendruomenės narių nuolatinį mokymąsi, kultūrinę veiklą ir kūrybiškumą.

1. SITUACIJOS ANALIZĖ

1.1. Išorinės aplinkos analizė

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Bibliotekos nuostatai, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

Teisiniai veiksniai

Vykstant visuomeniniams ir ekonominiams pokyčiams, keičiantis Lietuvos informacijos ir kultūros politikai, keičiasi bibliotekų vaidmuo visuomenėje, joms keliami nauji reikalavimai, kinta visuomenės požiūris. Vienas svarbiausių strateginių kultūros politikos tikslų – sukurti valstybėje žinių visuomenę – „Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje“ įteisintas kaip ilgalaikis ir pirmasis valstybės raidos prioritetas. Bibliotekos – kultūros įstaigos, kurių tiesioginė pareiga – aprūpinti vietos bendruomenę reikiama informacija, kaupiant universalų spaudinių ir kitų dokumentų fondą, tenkinti visų vartotojų grupių poreikius – taigi būti demokratiškiausia visuomenės institucija. Lietuvos viešosios bibliotekos užtikrina ir įtvirtina išraiškos ir intelektualiąją laisvę, yra bendruomenės informacijos ir kultūros centrai, rinkos sąlygomis sudarantys galimybę nemokamai naudotis sukauptomis žiniomis, bendrauti, lankyti kultūros renginius.

Lietuvos pasirinktos demokratinės plėtros ir informacinės bei žinių visuomenės kūrimo kryptys tiesiogiai siejasi su bibliotekos misija: sukurti lygias galimybes visiems visuomenės nariams naudotis informacijos ištekliais, dalyvauti išsilavinusios visuomenės kūrime.

Pagrindiniai Lietuvos valstybės raidos strateginiai dokumentai: Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160; Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 933; Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. IX-977; Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. IX-2015; Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. XII-1018; Lietuvos kultūros politikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 665; 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998; XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr.

XIV-72; 2014 m. atnaujinta Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūros įstaigų modernizavimo programa, į kurią įtrauktas projektas „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato Kupiškyje Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštėje rekonstrukcija“.

Pagrindiniai Lietuvos bibliotekų veiklą reglamentuojantys dokumentai: Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, patvirtintas 1995 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. I-920 (su pakeitimais ir papildymais); Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. IV-344 patvirtintos Bibliotekų plėtros strateginės kryptys 2016–2022 metams; Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. spalio 19 įsakymu Nr. IV-746/V-834 patvirtinta Skaitymo skatinimo 2019–2024 metų programa ir skaitymo skatinimo programos 2019–2021 metų veiksmų planas.

Kupiškio rajono savivaldybės dokumentai, kuriuose numatytos Bibliotekos veiklos kryptys: Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginis plėtros planas; Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2022 m. strateginis veiklos planas; Kupiškio viešosios bibliotekos ir jos padalinių struktūrinių pertvarkymų 2021–2023 m. planas.

Šiuolaikinės viešosios bibliotekos gairės apibrėžtos UNESCO Viešųjų bibliotekų manifestu, 1994. Laisvos prieigos prie informacijos internete principai deklaruojami IFLA Interneto manifeste.

Ekonominiai veiksniai

Valstybės ekonominė ir socialinė padėtis tiesiogiai veikia Kupiškio rajono gyventojų dalyvavimą kultūriniame gyvenime bei kultūrinių produktų vartojimą. Bibliotekos veiklos efektyvumas tiesiogiai priklauso nuo finansinių išteklių, proporcingo ir tikslingo finansavimo, gaunamo iš valstybės ir Savivaldybės biudžetų. Biblioteka finansuojama iš kelių šaltinių: Kupiškio rajono savivaldybės skiriamų asignavimų, valstybės lėšų dokumentams įsigyti, specialiųjų programų bei projektų lėšų.

Ribotos gyventojų finansinės galimybės formuoja didesnę nemokamų kultūrinių bei informacinių paslaugų poreikį, tačiau sparčiai tobulėjant šiuolaikinėms komunikacijos priemonėms ir technologijoms bibliotekos turima įranga reikalauja nuolatinio atnaujinimo ir modernizavimo. Tai svarbus veiksnys atliepiant augančius lankytojų poreikius. Išliekant aukštam nedarbo lygiui rajone bibliotekos tampa institucija, kuri gali pasitarnauti neturinčių darbo žmonių užimtumui ir savišvietos poreikiams tenkinti, žalingų įpročių prevencijai, bendrakultūrinių kompetencijų, skaitmeninio raštingumo gebėjimų ugdymui. Biblioteka plečia savo siūlomų paslaugų pasiūlą, vis daugiau jų perkeldama į virtualią erdvę.

Biblioteka aktyviai dalyvauja projektuose „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ ir „Prisijungusi Lietuva“ (2018–2021 m.), rengia įvairius projektus papildomam finansavimui gauti paslaugų tobulinimui, naujų sukūrimui.

Išliekančios problemos: lėtas dokumentų fondo atnaujinimas, lėšų trūkumas šiuolaikinėms informacinėms technologijoms įsigyti bei atnaujinti, ypač darbuotojų kompiuterių atnaujinimui, patalpoms renovuoti, jauniems specialistams pritraukti, išlaikyti bei skatinti.

Darbuotojų darbo užmokesčio kėlimas, optimalus išteklių naudojimas išlieka svarbiu prioritetu.

Socialiniai veiksniai

Biblioteka yra kultūros, švietimo ir informacijos įstaiga, teikianti paslaugas visų socialinių ir amžiaus grupių vartotojams. Svarbiausi socialiniai veiksniai, kurie daro įtaką bibliotekos veiklai:

- Neigiami demografiniai pokyčiai: nuo 2010 m. Kupiškio rajone gyventojų sumažėjo daugiau nei ketvirtadaliu: 6013 arba 26,9 proc. (2020-01-01 – 16356 gyventojai, per metus sumažėjo 400).

- Spartėja gyventojų senėjimo procesas, mažėja gimstamumas ir mokinių skaičius, uždaromos arba reorganizuojamos mokyklos. Pagrindinės mokyklos tampa daugiafunkciais centrais arba kitų mokyklų skyriais.

- Didelis nedarbas ir emigracija, didėja socialiai pažeidžiamų bendruomenės narių skaičius, didėja socialinė atskirtis. Vis daugiau žmonių gyvena žemiau skurdo ribos, gauna tik pašalpas ar kitas socialines išmokas, mažėja motyvacija dirbti ir patiems spręsti savo problemas.

- Nenumatyta COVID-19 viruso pandemija ir jos pasekmės: laikinai apribotos Bibliotekos veiklos ir paslaugos.

- Skaitymas užleidžia savo pozicijas kitiems informacijos gavimo bei laisvalaikio praleidimo būdams ir priemonėms – žmonės vis daugiau laiko praleidžia naršydami internete bei bendraudami socialiniuose tinkluose.

- Visuomenės vertybių kaita – vartotojiškų nuostatų dominavimas, dvasinių vertybių nuvertėjimas.

- Nepakankamai vertinama Bibliotekos reikšmė visuomenės gyvenime, jos poveikis informacinės, žinių visuomenės plėtrai.

- Maži bibliotekininkų atlyginimai, įtakojantys kvalifikuotų ir motyvuotų specialistų stoka.

- Dėl kaimo vietovėse susiaurėjusio ar visai sunykusio viešųjų institucijų tinklo Biblioteka tampa vos ne vienintele vieša vieta bendruomenės bendravimo, informaciniams, kultūriniais poreikiams tenkinti.

Bibliotekose sudarytos sąlygos viešai prieigai prie informacijos ir interneto visų socialinių ir amžiaus grupių žmonėms. Yra atskiros programos, skirtos naudotis neįgaliesiems, turintiems regėjimo sutrikimų. Viešoji interneto prieiga, skaitmeninio raštingumo skatinimas, mokymosi visą gyvenimą palaikymas yra Bibliotekos veiklos kryptys, kuriančios prielaidas spartesniam perėjimui į žinių ekonomiką ir žinių visuomenę. Įgyvendinami socialinę atskirtį mažinantys, kartų sanglaudą, savanorystę skatinantys projektai. Plečiamos Bibliotekos veiklos ribos (veiklos perkeliamos į viešąsias miesto erdves), atsižvelgiant į gyventojų poreikius, plėtojama šiuolaikinės knygnešystės paslauga.

Technologiniai veiksniai

Nuolat tobulėjančios informacinės technologijos sudaro palankias sąlygas tobulinti Bibliotekos vykdomas funkcijas. Bibliotekoje naudojama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) programinė įranga pagerino ir išplėtė informacijos pateikimo vartotojams galimybes. Bibliotekoje kompiuterizuoti pagrindiniai bibliotekiniai procesai: dokumentų tvarkymas, elektroninio katalogo kūrimas, skaitytojų aptarnavimas, statistika ir kt. LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemoje įdiegta Subačiaus, Noriūnų, Skapiškio, Šepetos, Šimonių padaliniuose.

Nuo 2012 m. vieša interneto prieiga yra visose rajono bibliotekose, bet kai kuriose pasenusi, dažnai genda. 2018 m. sausio mėn. pradėtas įgyvendinti projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ (VIPT), kurio tikslas – plėtoti ir atnaujinti viešosios prieigos kompiuterių ir interneto infrastruktūrą viešosiose bibliotekose, sudarant sąlygas gyventojams dalyvauti skaitmeninių kompetencijų ugdymo ir vietos skaitmeninio turinio kūrimo bei kitose skaitmeninės informacijos iniciatyvose. Projekto vykdymo metu (2018–2021 m.) bus atnaujinta vartotojams skirta viešos interneto prieigos infrastruktūra. 2019 m. kompiuterinė įranga vartotojams atnaujinta Bibliotekoje ir jos Subačiaus ir Antašavos padaliniuose, 2020 m. – Bibliotekos Salamiesčio, Skapiškio, Šimonių padaliniuose ir Naivių, Palėvenėlės, Rudilių skaitytojų aptarnavimo punktuose, tačiau lieka nesprenžžiama problema – pasenę ir nuolat gendantys darbuotojų kompiuteriai, trūksta kitos modernios darbai reikalingos įrangos (spausdintuvų ir skenerių darbai su didelio formato dokumentais).

Bibliotekose įrengtos 39 kompiuterizuotos darbo vietos darbuotojams ir 65 skaitytojams su vieša interneto prieiga. Visose bibliotekose teikiamos dokumentų kopijavimo, spausdinimo, skenavimo paslaugos.

Gyventojų apsirūpinimas asmeninėmis informacinėmis technologijomis mažina fizinių interneto lankytojų skaičių bibliotekoje. Dėl besitęsiančių Bibliotekos remonto darbų ir persikėlimo į laikinas patalpas sutriko įprastas Bibliotekos darbo ritmas, daliai gyventojų buvo apsunkintas bibliotekos paslaugų prieinamumas.

Prie Bibliotekos įrengta knygų grąžinimo dėžė, knygų mainų lentyna. Bibliotekos rekonstruojamų patalpų L. Stuokos-Gucevičiaus a. 3A vaikų erdvės pertvarkymui parengta projekcinė dokumentacija – vyksta įrenginių montavimo darbai, įrengiama išmani lankytojų

apskaitos ir leidinių išdavimo sistema RFIDAS ir kiti modernūs technologiniai sprendimai.

1.2. Vidinės aplinkos analizė

Teisinė bazė

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka – savivaldybės biudžetinė įstaiga, juridinis asmuo. Bibliotekos veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, kiti LR teisės aktai, Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimai, mero potvarkiai, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, Bibliotekos direktoriaus įsakymai, Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos nuostatai (patvirtinti Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 9 d. sprendimu Nr. TS-258).

Darbo tvarką reglamentuoja Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vidaus darbo tvarkos taisyklės (patvirtintos Bibliotekos direktoriaus 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. ĮV-126), bibliotekos skyrių ir padalinių nuostatai, darbuotojų pareigybių aprašymai. Biblioteka vykdo reikalavimus, nustatytus bibliotekų veiklą reglamentuojančiuose standartuose ir kituose dokumentuose.

Bibliotekoje veikiančių komisijų, Bibliotekos tarybos veiklą reglamentuoja jų nuostatai. Bibliotekos vartotojų aptarnavimą reglamentuoja „Naudojimosi Kupiškio rajono savivaldybės viešąja biblioteka taisyklės“ (patvirtintos Bibliotekos direktoriaus 2018 m. gruodžio 21 d. įsakymu ĮV-160), naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklės.

Mokamos paslaugos teikiamos vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. TS-96 (pakeitimas 2020 m. birželio 19 d. sprendimas Nr. TS-73) patvirtintu Kupiškio viešosios bibliotekos teikiamų mokamų paslaugų sąrašu.

Dokumentai saugomi vadovaujantis Bibliotekų fondo apsaugos nuostatais.

Biblioteka vykdo visus reikalavimus, nustatytus galiojančiuose bibliotekų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose ir privalomuose taikyti standartuose.

Organizacinė struktūra

Kupiškio viešosios bibliotekos organizavimo ir valdymo bendruosius principus nusako Bibliotekos nuostatai. Bibliotekos darbuotojai į darbą priimami ir atleidžiami Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Bibliotekos organizacinę struktūrą sudaro:

Biblioteka:

Administracija

Skyriai:

Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius

Kraštotyros ir edukacijos skyrius

Lankytojų aptarnavimo skyrius

Bibliotekos padaliniai mieste ir kaime:

Subačiaus miesto padalinys

Antašavos padalinys

Adomynės padalinys

Alizavos padalinys

Noriūnų padalinys

Salamiesčio padalinys

Skapiškio padalinys

Šepetos padalinys

Šimonių padalinys

Skaitytojų aptarnavimo punktai kaime:

Šimonių padalinio Juodpėnų skaitytojų aptarnavimo punktas

Skapiškio padalinio Laičių skaitytojų aptarnavimo punktas

Subačiaus padalinio Lukonių skaitytojų aptarnavimo punktas

Skapiškio padalinio Naivių skaitytojų aptarnavimo punktas

Kupiškio viešosios bibliotekos Palėvenėlės skaitytojų aptarnavimo punktas

Noriūnų padalinio Rudilių skaitytojų aptarnavimo punktas
Kupiškio viešosios bibliotekos Virbališkių skaitytojų aptarnavimo punktas

Žmogiškieji ištekliai

2020 metų pabaigoje rajono bibliotekose dirbo 43 darbuotojai, iš jų 35 – profesionalūs bibliotekiniai, 4 kvalifikuoti specialistai ir 4 techniniai darbuotojai. 54,3 proc. profesionalių bibliotekininkų turi aukštąjį, 40 proc. – aukštesnįjį ir 5,7 proc. vidurinį išsilavinimą.

Nuolat kintantis visuomenės informacijos ir žinių poreikių tenkinimas – vienas svarbiausių bibliotekos uždavinių, kurio tinkamą vykdymą lemia darbuotojų kvalifikacija, jų gebėjimai ir žinios. Siekiant išlaikyti tinkamą specialistų kvalifikaciją ir tobulinti jų gebėjimus, pagal galimybes biblioteka rengia seminarus, į kuriuos kviečiami patyrę lektoriai, sudaro specialistams sąlygas dalyvauti konferencijose, seminaruose ir mokymuose už bibliotekos ribų, pasisemti patirties Lietuvos ir užsienio šalių bibliotekose. Netikėtai užklupus pasaulinei pandemijai dalis mokymų persikėlė į virtualią erdvę, vyksta nuotoliniu būdu, todėl daugiau bibliotekininkų gali dalyvauti profesinio tobulėjimo renginiuose. 2020 metais kvalifikaciją pakėlė 38 bibliotekos darbuotojai, iš jų – 35 (100 proc.) bibliotekininkai ir 3 kvalifikuoti specialistai. Tai sudaro 88,4 proc. visų darbuotojų.

Dideli poslinkiai Bibliotekoje įvyko įdiegus naujas technologijas, kurios sąlygojo kompiuterinio raštingumo plėtrą, įvairios programinės įrangos įsisavinimo būtinybę. Bibliotekos darbuotojai ne tik dirba su specialia bibliotekoms skirta LIBIS programa, įsisavina vis naujas programas, bet ir moko bibliotekos vartotojus naudotis informacinėmis technologijomis. Per pastaruosius metus visi darbuotojai tobulino šios srities žinias.

Rajono bibliotekose organizuojama daug renginių, kompiuterinio raštingumo mokymų, tradiciniu ir elektroniniu būdu atsakoma į užklausas. Bibliotekininkai rengia ir įgyvendina projektus, vykdo leidybinę veiklą, dokumentų skaitmeninimą ir rankraštyno tvarkymą.

Planavimo sistema

Bibliotekos veikla organizuojama vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2022 m. strateginiu veiklos planu bei Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 m. strateginiu plėtros planu, trejų metų laikotarpiui rengiamu Bibliotekos strateginiu veiklos planu, patvirtintu teisės aktų nustatyta tvarka, metiniais veiklos planais.

Technologiniai ištekliai

Visos rajono bibliotekos kompiuterizuotos, yra nemokama interneto prieiga. Šalia tradicinių bibliotekos paslaugų rajono gyventojams teikiamos dokumentų kopijavimo, spausdinimo, skenavimo ir kitos elektroninės paslaugos. Bibliotekos specialistai moko vartotojus naudotis informacinėmis technologijomis.

Bibliotekinių procesų organizavimui naudojama LIBIS katalogavimo ir komplektavimo, analizinės bibliografijos, skaitytojų aptarnavimo posistemės, Bibliotekos elektroninis katalogas, automatizuota bibliotekų statistikos rodiklių rinkimo ir apdorojimo sistema, kuriamos ir teikiamos elektroninės paslaugos, yra galimybė pasinaudoti elektroninėmis skaityklėmis. 2020 m. atnaujinta bibliotekos interneto svetainė www.kupiskiovb.lt, sukurti socialiniai tinklai Facebook ir Instagram, įstaigos Youtube kanalas.

Finansiniai ištekliai

Biblioteka yra biudžetinė savivaldybės įstaiga. Bibliotekos pagrindinę finansinių išteklių dalį sudaro Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto (darbuotojų atlyginimams ir kvalifikacijai kelti, įstaigos patalpų eksploatacijai, periodinių leidinių užsakymui, kitoms prekėms), valstybės lėšos (dokumentų įsigijimui) skiriamos per Kultūros ministeriją ir specialiųjų programų bei projektų lėšos.

Riboti biudžetiniai asignavimai naujiems dokumentams ir duomenų bazėms įsigyti, periodikos leidiniams prenumeruoti, sutartims su internetu bei kompiuterinės įrangos priežiūros paslaugų tiekėjais sudaryti, turtui drausti ir apsaugoti, diegti padaliniuose LIBIS, kompiuterinei ir programinei įrangai atnaujinti, specialistų kvalifikacijai kelti. Bibliotekos kultūrinė šviečiamoji

veikla, numatyta bibliotekos nuostatuose, organizuojama projektinės veiklos pagrindu. Už mokamas paslaugas surinktos lėšos naudojamos paslaugų palaikymui ir plėtrai.

Papildomų lėšų Biblioteka gauna iš ES projektų, kitų programų, fizinių, juridinių asmenų paramos ir teikdama mokamas paslaugas. Savivaldybė skiria lėšų kaimo padalinių patalpų remontui ir jų perkėlimui į kitas patalpas optimizuojant išteklius. Finansiniai bibliotekos ištekliai tik iš dalies atitinka Bibliotekos poreikius. Prognozuojamas lėšų stygius naujoms, inovatyvioms Bibliotekos funkcijoms vykdyti.

Materialiniai ištekliai

Bibliotekos materialiąją bazę sudaro pastatai adresu Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A ir dalis buvusių kareivinių pastato Gedimino g. 53B, garažas Krantinės g. 28, laikinosios Bibliotekos patalpos Krantinės g. 24 Kupiškio mieste, baldai, bibliotekinė įranga, organizacinė technika, Bibliotekos fondo dokumentai, vertingi meno kūriniai, kompiuterinė įranga bei jų tinklai, programinė įranga, komunikacinė įranga, automobilis. Pastaraisiais metais Bibliotekos padalinių pagerėjo materialinės sąlygos: suremontuotos kelių padalinių patalpos, atlikta įvairių remonto darbų, visi Bibliotekos padaliniai aprūpintos kompiuterine technika.

Vyksta Bibliotekos pastato rekonstrukcijos darbai. Dar 2013 m. pabaigoje pradėtas rengti Bibliotekos renovacijos techninis projektas „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato Kupiškyje Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštėje rekonstrukcija“ finansuojamas Valstybės investicijų programos ir Kupiškio rajono savivaldybės lėšomis. Rekonstrukcijos darbai pradėti 2016 m. vasarą. Nuo 2017 m. liepos mėn. biblioteka veikia savivaldybės sprendimu skirtose Kupos pradinės mokyklos patalpose Krantinės g. 24 Kupiškis. Uždarius Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos Kupos pradinio ugdymo skyrių, Kupiškio rajono savivaldybė visus mokyklos pastatus turto patikėjimo teise perdavė Bibliotekai (2019 m. lapkričio 28 d. savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-282). Suremontuotas šių patalpų stogas, plečiant paslaugas įrengtos Edukacijų ir Mokymų klasės, Skaitytojų kampelis.

Šiuo metu Bibliotekos padalinių patalpų būklė patenkinama. Įgyvendinant Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos padalinių struktūrinių pertvarkymų 2017–2020 metų planą, Šimonių, Alizavos ir Noriūnų padaliniai perkelti į mokyklų patalpas. Planuojamas Salamiesčio ir Palėvenėlės padalinių perkėlimas į kaimo bendruomenių patalpas.

Apskaitos tinkamumas

Biblioteka savarankiškai organizuoja turto ir finansinių išteklių apskaitą, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu (2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574), Lietuvos Respublikos įstatymais ir Vyriausybės nutarimais, Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimais ir kitais teisės aktais. Apskaita yra kompiuterizuota, įdiegta biudžeto apskaitos ir mokėjimo sistema.

Bibliotekos veiklos turinio apskaitos sistema atitinka Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nustatytus apskaitos sistemos reikalavimus. Nuo 2021 m. balandžio mėn. 1 d. Bibliotekos buhalterinę apskaitą vykdys Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tarnyba.

Vidaus priežiūros sistema

Bibliotekoje veikia trijų lygių vidaus priežiūros sistema:

Pirmasis lygmuo: Bibliotekos darbuotojai atsiskaito už metų veiklos rezultatus skyrių vedėjams; padalinių darbuotojai – Kraštotyros ir edukacijos skyriaus metodininkui.

Antrasis lygmuo: skyrių vedėjai atsiskaito už metų veiklos rezultatus Bibliotekos direktoriui.

Trečiasis lygmuo: Bibliotekos administracija atsiskaito už metų veiklos rezultatus rajono savivaldybei, Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai ir Kultūros ministerijai.

Bibliotekoje kiekvieną savaitę vyksta skyrių vedėjų, o kartą per mėnesį – visų darbuotojų pasitarimai, kuriuose analizuojama struktūrinių padalinių ir bendroji Bibliotekos veikla. Pirmą metų ketvirtį vyksta darbuotojų susirinkimas, kuriame aptariami metų veiklos rezultatai, pasiekimai ir

trūkumai.

Vidaus darbo priežiūra vykdoma vadovaujantis Bibliotekos direktoriaus įsakymu patvirtinta tvarka, vidaus tvarkos taisyklėmis. Bibliotekos ir jos padalinių bibliotekinio darbo priežiūra vykdoma pagal parengtą Bibliotekos veiklos planavimo ir atsiskaitymo tvarką.

Planavimo sistema

Rengiamas Bibliotekos strateginis planas. Vadovaujantis strategija, skyrių vedėjai, Bibliotekos padalinių darbuotojai rengia einamųjų metų veiklos planą. Rengiami mėnesio veiklos planai, kurie pateikiami savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriui ir skelbiami interneto svetainėje, kasmet rengiamos pajamų ir išlaidų sąmatos, atsiskaitoma už gautų finansinių asignavimų panaudojimą.

Už Bibliotekos veiklą kasmet atsiskaitoma steigėjui, Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai rengiamos statistinė ir tekstinė metų veiklos ataskaitos.

Bendra Bibliotekos ir jos padalinių veiklos apžvalga

Išlaikomas stabilus ir optimalus rajono Bibliotekos padalinių tinklas - šešiolika Bibliotekos padalinių. Biblioteka prieinama visiems rajono gyventojams. Rūpinamasi atokiau nuo Bibliotekos padalinių gyvenančiais, neįgaliaisiais ir senyvo amžiaus žmonėmis – jie aptarnaujami pristatant spaudinius į namus.

Pagrindinės Bibliotekos padalinių veiklos kryptys susiję su materialinės bazės stiprinimu, modernizavimu, informacinių technologijų atnaujinimo tęstinumu, lygios ir laisvos prieigos prie informacijos, kultūros išteklių, nemokamo interneto prieigos užtikrinimu visų socialinių grupių lankytojams. Tęsiant projekto „Prisijungusi Lietuva“ įsipareigojimus, toliau vykdomi kompiuterinio raštingumo mokymai gyventojams, įskaitant ir nuotolinius mokymus.

Tęsiamas dalyvavimas LIBIS Analizinės bibliografijos posistemio kūrime, nuolat siunčiant vietinės spaudos analizinius įrašus į nacionalinę bibliografijos duomenų bazę. Bibliotekos ir jos padalinių veikla nukreipta gyventojų informaciniais, kultūriniais ir savišvietos poreikiams tenkinti. Organizuojami tradiciniai renginiai, vykdoma edukacinė veikla, kuriamos ir populiarinamos elektroninės paslaugos, įgyvendinami kultūriniai projektai. Vykdomos neformaliojo vaikų švietimo programos: viešojoje bibliotekoje – „Skautauk, patirk, atrask“, Skapiškio padalinyje – „Eko dirbtuvėlės“. Veikia knygų klubas „Knygius“, mažyliams ir jų mamoms skirtas klubas „Žirniukai“, suaugusiųjų dailės studija, vyksta prancūzų kalbos kursai. Tęsiamas vasaros skaityklos tradicija Kupiškio miesto aikštėje (LKT finansuojamas projektas „Atviras Kupiškio Informacinis Srautas“ – (AKIS)

Bibliotekoje kaupiamas, tvarkomas, saugomas ir pateikiamas vartotojams rašytinis ir kitoks kultūros paveldas, fiksuotas įvairiose laikmenose, vykdomas rankraštinųjų dokumentų skaitmeninimas. Įvairiomis rašytinėmis ir elektroninėmis priemonėmis pateikiama informacija apie Bibliotekos veiklą, Kupiškio kraštą, jo žymius žmones.

Bendradarbiaujama su nevyriausybinėmis organizacijomis, kultūros ir švietimo įstaigomis, seniūnijomis, bendruomenėmis ir kitais Bibliotekos partneriais, bičiuliais.

Bibliotekos metodine veikla siekiama skatinti rajono bibliotekininkų profesionalumą, kūrybiškumą, iniciatyvumą.

Visomis minėtomis priemonėmis nuosekliai ugdomas Bibliotekos vartotojas, lavinamas skaitytojo literatūrinis skonis, mokoma naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis.

SSGG analizė

1. Stiprybės

- 1.1. Suformuotas optimalus Bibliotekos padalinių tinklas.
- 1.2. Biblioteka teikia nemokamą interneto prieigos paslaugą.
- 1.3. Teikiamos tradicinės ir elektroninės paslaugos, prieinamos visiems rajono gyventojams.
- 1.4. Aktyvi projektinė veikla, atveria galimybes plėsti paslaugas įvairioms bendruomenės grupėms, tobulinti personalo kvalifikacinius gebėjimus, gerinti materialinę-technologinę bazę.

- 1.5. Susiformavę bendradarbiavimo ryšiai su švietimo, kultūros įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis.
- 1.6. Rėmėjai, skiriantys 1,2 proc. savo pajamų mokesčio Bibliotekos veikloms remti.
- 1.7. Knygų autorių, kraštiečių dovanojami spaudiniai, nuolat papildantys Bibliotekos fondus.
- 1.8. Biblioteka atvira bendruomenei, teikia nemokamas kultūrinės ir informacinės paslaugas.
- 1.9. Dirba patyręs ir kvalifikuotas, nuolat tobulinantis savo kompetencijas personalas.
- 1.10. Ugdomi bendruomenės skaitmeninio raštingumo gebėjimai, užtikrinama viešosios interneto prieigos paslauga.
- 1.11. Sukurta Bibliotekos veiklos ir paslaugų viešinimo sistema.
- 1.12. Elektroninių paslaugų gausa.
- 1.13. Gerėjanti Bibliotekos bei jos padalinių pastatų bei patalpų būklė.

2. Silpnybės

- 2.1. Nepakankami biudžetiniai asignavimai ir kiti ištekliai Bibliotekos funkcijoms vykdyti.
- 2.2. Dėl nepakankamo finansavimo lėtai atnaujinami dokumentų fondai.
- 2.3. Rajono gyventojų mažėjimas.
- 2.4. Neženklaus duomenų bazių ir elektroninių dokumentų panaudojimas.
- 2.5. LIBIS Skaitytojų aptarnavimo posistemė neįdiegta 11-oje Bibliotekos padalinių.
- 2.6. Mažas darbo užmokestis neskatina personalo atsinaujinimo ir darbuotojų motyvacijos.
- 2.7. Nepakankamas Bibliotekos darbuotojų užsienio kalbų mokėjimas.
- 2.8. Vyksta Bibliotekos patalpų remonto darbai, dirbama laikinose, nepritaikytose patalpose, trūksta modernių, šiuolaikiškų erdvių saviraiškai, bendravimui, laisvalaikio praleidimui.
- 2.9. Ne visos Bibliotekos ir jos padalinių patalpos pritaikytos žmonėms su judėjimo negalia.

3. Galimybės

- 3.1. Elektroninis vartotojo pažymėjimas suteikia galimybę Bibliotekos lankytojams naudotis šalies bibliotekų, dirbančių LIBIS programa, paslaugomis.
- 3.2. Šalies ir užsienio fondai, programos ir konkursai leidžia Bibliotekai integruotis į informacines sistemas, Bibliotekos veiklą galima sparčiau modernizuoti.
- 3.3. Verslo atstovų pritraukimas su naujomis iniciatyvomis, platesnis savanoriškos veiklos panaudojimas teikiant paslaugas bendruomenei.
- 3.4. Naujų informacinių ir kultūrinių paslaugų kūrimas, nuotolinių paslaugų plėtra prisitaikant prie kintančių laikmečio sąlygų ir vartotojų poreikių.
- 3.5. Skaitmeninio raštingumo mokymai, informacinių technologijų plėtros galimybės suteikia vartotojams naujas patogias prieigas prie informacijos ir paslaugų.
- 3.6. Bibliotekos pastato renovacija, darbo sąlygų lankytojams ir darbuotojams gerinimas.
- 3.7. Dalyvavimas strateginėse iniciatyvose ir bibliotekų plėtros projektuose stiprina personalo kompetencijas, kelia Bibliotekos prestižą.
- 3.8. Teigiamas steigėjo požiūris suteikia galimybę modernizuoti ir gerinti Bibliotekos ir jos padalinių materialinę bazę.
- 3.9. Bibliotekos ir jos paslaugų matomumas ir pripažinimas bendruomenėje bei žiniasklaidoje stiprina konkurencingumą su kitomis kultūros įstaigomis.
- 3.10. Kraštotyros ir nepublikuotų dokumentų skaitmeninimas ir perkėlimas į elektroninę erdvę, didina jų prieinamumą ir panaudojimą.
- 3.11. Inovacijų ir naujovių diegimas, socialiai pažeidžiamų grupių narių įtraukimas į veiklas didina Bibliotekos, kaip kultūros įstaigos ir viešosios erdvės bendruomenei svarbą.
- 3.12. Neformaliojo vaikų švietimo ir edukacinių veiklų organizavimas, mokymosi visą gyvenimą užtikrinimas, klubų pagal pomėgius steigimas..

4. Grėsmės

- 4.1. Nepalankūs politiniai sprendimai gali įtakoti veiklos tęstinumą ir tradicijas.
- 4.2. Nepakankamai augančios Kultūros ministerijos lėšos dokumentams įsigyti lėtina dokumentų fondų atnaujinimą.

- 4.3. Nepakankamai augančios savivaldybės lėšos periodinių leidinių išsigijimui, jų pasiūlos stoka, leidinių kokybės problemos, daro įtaką skaitomumo Bibliotekoje ir jos padaliniuose mažėjimui.
- 4.4. Sistemingai mažėjantis rajono gyventojų skaičius turi tiesioginę įtaką Bibliotekos ir padalinių lankytojų mažėjimui.
- 4.5. Interneto ryšio, kompiuterinės technikos išlaikymo, atnaujinimo, apsaugos problema.
- 4.6. Užsitęsę Bibliotekos pastato rekonstrukcijos darbai ir ankštos laikinosios Bibliotekos patalpos gali daryti įtaką lankytojų skaičiaus mažėjimui.
- 4.7. Prasta dalies Bibliotekos padalinių patalpų būklė, menkai šildomos padalinių patalpos mažina Bibliotekos funkcionalumą ir patrauklumą.
- 4.8. Dėl žmogiškųjų ir technologinių išteklių stokos Bibliotekos funkcionavimui vis spartesniais tempais kintančioje visuomenėje Biblioteka gali neatitikti didelės dalies lankytojų lūkesčių bei prarasti patrauklumą kaip institucija.
- 4.9. Kompiuterinės technikos, kompiuterių tinklų susidėvėjimas ir senėjimas kelia grėsmę tiesioginėms bibliotekų funkcijoms kaip ir sparti technologijų kaita, į kurią ne visada pavyksta laiku reaguoti.
- 4.10. Nepakankamai augantys asignavimai, su Covid-19 suvaldymu susijusios priemonės, siaurina Bibliotekos veiklos galimybes, daro įtaką Bibliotekos paslaugų kokybei, kultūrinių renginių įvairovei.
- 4.11. Mažėjantis gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo poreikis tradiciniam skaitymui, didėjanti priklausomybė nuo informacinių technologijų ir kompiuterinių žaidimų, mažina tradicinio skaitymo patrauklumą, lemia šių vartotojų grupių lankomumo bibliotekose mažėjimą.
- 4.12. Dėl laipsniško darbuotojų amžiaus didėjimo (ypač Bibliotekos padaliniuose) ir jaunų, veržlių specialistų įdarbinimo galimybių stokos, Biblioteka bei jos paslaugos gali tapti vis nepatrauklesnės šiandieniniams vaikams ir jaunimui, t. y. būsimam Bibliotekos lankytojų srautui.
- 4.13. Nenusipėjamos pasaulinės pandemijos dėl COVID-19 ligos pasekmės, karantino ribojimai gali sukelti kitų, nežinomų padarinių.

2. BIBLIOTEKOS VEIKLOS KRYPTYS 2021–2023 METAMS

Prioritetinės kryptys

Vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 m. strateginio plėtros plano II prioriteto „Išsilavinusi, socialiai atsakinga, sveika ir saugi visuomenė“ 2.2. tikslo „Didinti kultūros paslaugų patrauklumą“ 2.2.2. uždaviniu „Gerinti kultūros paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą“, Biblioteka savo prioritetine veiklos kryptimi strateginio planavimo laikotarpiui laiko Bibliotekos paslaugų kokybės, pakankamumo ir patrauklumo gerinimą. Pagal Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2022 m. strateginio veiklos plano „Žinių visuomenės, kultūros ir sportinio aktyvumo skatinimo programos“ 02 uždavinio „Užtikrinti kultūros įstaigų veiklą bei kultūros sklaidą rajone“ 02 priemonę „Bibliotekos veiklos organizavimo užtikrinimas“, Biblioteka prisidės prie informacinės visuomenės kūrimo, atnaujinant Bibliotekos dokumentų fondus, plėtojant informacines technologijas ir teikiamų paslaugų pasiūlą.

2.1. STRATEGINIAI RYŠIAI

Stiprybių panaudojimas galimybėms įgyvendinti:

Panaudoti Bibliotekos darbuotojų sukauptą projektų rengimo ir valdymo patirtį užsitikrinant Vyriausybės programų ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų įsisavinimą bei tarptautinių projektų paramą.

Teikti valdžios institucijoms siūlymus dėl Lietuvos bibliotekų veiklos tobulinimo bei politikos.

Silpnųjų mažinimas pasinaudojant galimybėmis:

Po Bibliotekos pastato rekonstrukcijos, sudarius optimalias sąlygas fondų saugojimui ir informacinių paslaugų teikimui, racionaliau naudoti žmogiškuosius išteklius, plėsti paslaugų pasiūlą.

Pagerėjus Bibliotekos veiklos sąlygoms, teikti aukštesnės kokybės tradicines ir inovatyvias

paslaugas, taikyti modernias lankytojų aptarnavimo priemones, skatinti kūrybiškumą, novatoriškumą ir iniciatyvą.

Stiprybių panaudojimas grėsmėms pašalinti:

Bibliotekos dalyvavimas Europos socialinio fondo, Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo lėšomis finansuojamų projektų veiklose padės tobulinti ir plėsti Bibliotekos paslaugų įvairovę.

Pasinaudojus projektų įgyvendinimo metu įgyta patirtimi, įranga bei priemonėmis padidės Bibliotekos paslaugomis besinaudojančių gyventojų skaičius.

Silpnųjų pašalinimas grėsmėms sumažinti:

Įgyvendinus Bibliotekos pastato rekonstrukcijos projektą, bus galima tinkamai saugoti dokumentus bei sudaryti geresnes sąlygas vartotojams ir darbuotojams.

2.2. STRATEGINIAI TIKSLAI

1. Plėtoti modernias ir patrauklias bendruomenės informacijos, mokymo, kultūros ir laisvalaikio paslaugas.

2. Formuoti teigiamą Bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdį, skatinantį vartotojų pasitikėjimą bei pasirinkimą naudotis Bibliotekos teikiamomis paslaugomis.

Strateginių tikslų aprašymas ir vertinimo kriterijai

1. Tikslas: plėtoti modernias ir patrauklias bendruomenės informacijos, mokymo, kultūros ir laisvalaikio paslaugas.

Tikslo pagrindimas. Spartūs visuomeniniai, epidemiologiniai ir technologiniai pokyčiai sudaro prielaidas Bibliotekos veiklų kaitai, paslaugų plėtojimui ir modernizavimui. Siekdama sudaryti palankias sąlygas visoms Kupiškio rajono gyventojų grupėms naudotis bibliotekos paslaugomis (tradicinėmis ir elektroninėmis), skatinti poreikį naudotis informacinėmis technologijomis bei tobulinti šiuos įgūdžius, stiprinti Bibliotekos gebėjimus tenkinti bendruomenės poreikius ir įtvirtinti Biblioteką kaip tvarią bendruomeninę instituciją, galinčią pagerinti rajono žmonių gyvenimo kokybę, padėti efektyviau jungtis į bendrą šalies informacijos ir kultūros erdvę, prisidėti prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetų plėtoti informacinę ir žinių visuomenę, investicijų į žmogų ir socialinės atskirties mažinimo, kultūros politikos įgyvendinimo.

Bibliotekos paslaugomis naudojasi 28 proc. Kupiškio rajono gyventojų, gerinant paslaugų kokybę ir prieinamumą bei modernizuojant procesus planuojamas augimas iki 30 proc. 2018 m. Bibliotekos paslaugomis naudojosi 5504, 2019 m. – 5182, 2020 m. – 4579 gyventojai (vartotojų skaičius sumažėjo 925). Kupiškio rajono gyventojų skaičius per trejus metus taip pat mažėjo nuo 17670 iki 16356 (1314 gyventojų, arba 7,4 proc.).

Neabejotinai strateginio laikotarpio situaciją veiks COVID-19 situacijos suvaldymas.

Tikslo aprašymas: Universalus dokumentų fondo kaupimas, tvarkymas, saugojimas, prieigos užtikrinimas. Kupiškio krašto dokumentinio kultūros paveldo kaupimas, saugojimas, aktualinimas ir sklaida. Elektroninių Bibliotekos paslaugų, produktų kūrimas ir plėtojimas, viešos prieigos prie bendruomenės poreikius atitinkančio skaitmeninio turinio užtikrinimas, gyventojų įgūdžių juo naudotis tobulinimas ir išitraukimo į mokymąsi visą gyvenimą didinimas. Gyventojų kultūrinio raštingumo gerinimas, teigiamo požiūrio į skaitymą formavimas, kultūrinių renginių prieinamumo bendruomenei didinimas, panaudojant Bibliotekoje sukauptą universalų dokumentų fondą, informacines technologijas ir kūrybinę veiklą. Bibliotekos paslaugų, atitinkančių bendruomenės poreikius ir prioritetus, kokybės, pakankamumo ir prieinamumo užtikrinimas.

Tikslo vertinimo kriterijai:

- Gyventojų sutelkimo Bibliotekoje procentas.
- Fondo dydis.
- Vartotojų, lankytojų, išduoties skaičius.
- Renginių, edukacijų ir mokymų skaičius.

- Renginių, edukacijų ir mokymų dalyvių skaičius.
- Elektroninių paslaugų ir sukurtų produktų skaičius.
- Elektroninių paslaugų ir produktų vartotojų skaičius.
- Įgyvendintų projektų skaičius.

2. Tikslas: formuoti teigiamą bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdį, skatinantį vartotojų pasitikėjimą bei pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis.

Tikslo pagrindimas. Bibliotekos, kaip ir kiekvienos organizacijos, sėkmė priklauso nuo visuomenės nuomonės apie ją ir jos veiklą.

Bibliotekos ir padalinių įvaizdis išlieka nepakankamai patrauklus. Nors Biblioteka vis rečiau siejama tik su knygų kaupimu ir išdavimu, tačiau ne visos Bibliotekos paslaugos yra gerai žinomos vartotojams ir tinkamai viešinamos. Nepakankamai patrauklų Bibliotekos įvaizdį kuria ir nepritaikytos vartotojų poreikiams laikinos Bibliotekos ir dalies padalinių patalpos.

Siekama Bibliotekos įvaizdį keisti pasitelkiant rinkodaros ir veiklos viešinimo galimybes, Bibliotekai tampant aukštos organizacinės kultūros ir efektyvaus valdymo įstaiga, įgyjant bibliotekininkams papildomų kvalifikacinių gebėjimų ir kompetencijų bei gerinant ir modernizuojant Bibliotekos pastatų, patalpų ir inventoriaus būklę.

Tikslo aprašymas: Rinkodaros ir veiklos viešinimo priemonių organizavimas, informacijos apie Bibliotekos paslaugas sklaida. Bibliotekos organizacinės kultūros ir efektyvaus valdymo tobulinimas, nuolatinis bibliotekininkų kompetencijų tobulinimas, darbo motyvacijos stiprinimas. Bibliotekos materialinės bazės gerinimas, pasinaudojant socialinių partnerių bei fondų parama, rekonstruojamo Bibliotekos pastato pritaikymas modernesnių paslaugų kūrimui.

Tikslo vertinimo kriterijai:

- Bibliotekos partnerių ir rėmėjų skaičius.
- Veiklos viešinimo priemonių skaičius.
- Apsilankymų įstaigos internetinėje svetainėje ir socialiniuose tinkluose skaičius.
- Bibliotekos darbuotojų, dalyvavusių kompetencijų tobulinimo renginiuose, skaičius.
- Per metus įvertintų darbuotojų skaičius.
- Bibliotekose dirbančių specialistų pareigybių ir kompetencijų rekomendacijų parengimas.
- Rekonstruotų erdvių, įsigyto inventoriaus, kompiuterinės bei programinės įrangos skaičius.

3. STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ 2021–2023 METAIS PLANAS

Priemonė	Vertinimo kriterijai	Planuojamas įvykdymo laikas	Atsakingas
1. Tikslas: plėtoti modernias ir patrauklias bendruomenės informacijos, mokymo, kultūros ir laisvalaikio paslaugas.			
1. 1. Uždavinys: kaupti, tvarkyti, saugoti universalų – rašytinių, garsinių, regimųjų, elektroninių – dokumentų fondą, atitinkantį bendruomenės poreikius ir užtikrinti prieigą.			
1.1.1. Vykdyti dokumentų paiešką, įsigijimą ir tvarkymą.	Įsigytų dokumentų kiekis (pavadinimais ir fiziniais vienetais)	2021–2023	Administracija, Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
1.1.2. Užtikrinti dokumentų fondo apsaugą.	Trūkstamų dokumentų kiekis	2021–2023	Administracija, Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
1.1.3. Pritraukti fizinių ir juridinių asmenų paramą fondų komplektavimui.	Iš paramos įsigytų dokumentų kiekis (pavadinimais ir	2021–2023	Bibliotekos ir jos padalinių darbuotojai

	fiziniais vienetais)		
1.1.4. Papildyti elektroninį katalogą naujų dokumentų bibliografiniais įrašais.	Naujų bibliografinių įrašų skaičius bibliotekos el. kataloge	2021–2023	Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
1.1.5. Vykdyti naujų dokumentų pristatymą bibliotekos interneto svetainėje.	Pristatytų dokumentų skaičius	2021–2023	Biblioteka ir jos skyriai
1.1.6. Bibliotekos padaliniuose įdiegti Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) Skaitytojų aptarnavimo posistemę.	Padalinių skaičius	2021–2023	Administracija, LIBIS administratorius Kompiuterių sistemų specialistas
1.1.7. Užtikrinti LIBIS priežiūrą.	Atnaujinimų skaičius	2021–2023	Administracija, LIBIS administratorius Kompiuterių sistemų specialistas
1.1.8. Atlikti išsamią dokumentų fondo sudėties ir panaudojimo analizę.	Atliktų analizių skaičius	2021–2023	Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
1.2. Uždavinys: užtikrinti Kupiškio krašto dokumentinio kultūros paveldo kaupimą, saugojimą, aktualinimą ir sklaidą.			
1.2.1. Kaupti ir saugoti dokumentinį krašto kultūros paveldą.	Įsigytų dokumentų skaičius Suformuotų rankraščių fondų kiekis Rankraštinų dokumentų įrašų skaičius bibliotekos elektroniniame kataloge	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.2. Kurti straipsnių apie Kupiškio kraštą duomenų bazę bibliotekos elektroniniame kataloge.	Sukurtų analizinių įrašų skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.3. Skaitmeninti krašto kultūros paveldo dokumentus.	Suskaitmenintų dokumentų skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.4. Suskaitmenintus paveldo dokumentus skelbti bibliotekos interneto svetainėje.	Virtualių parodų skaičius Paskelbtų dokumentų (kolekcijų) skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.5. Užtikrinti krašto paveldo dokumentų panaudojimą, teikti informaciją apie sukauptą dokumentinį kultūros paveldą.	Vartotojų skaičius Dokumentų skaičius Atsakytų užklausų skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius Padaliniai
1.2.6. Organizuoti dokumentinio krašto kultūros paveldo sklaidos renginius (konferencijas, knygų pristatymus, parodas, edukacinius užsiėmimus) įvairaus amžiaus grupių	Renginių skaičius Lankytojų skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyriai, padaliniai

žmonėms.			
1.2.7. Tyrinėti paveldo dokumentus, rengti pranešimus, dalyvauti konferencijose.	Tyrinėtų dokumentų skaičius Parengtų pranešimų skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.8. Bendradarbiauti profesiniuose leidiniuose „Tarp knygų“, „Knygotyra“, almanache „Kupiškis“ ir kituose leidiniuose.	Parengtų straipsnių skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyriai
1.2.9. Vykdyti leidybinę veiklą.	Leidinių skaičius	2021–2023	Administracija, Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.10. Palaikyti ryšius su Kupiškio, Lietuvos ir užsienio atminties institucijomis, pavieniais asmenimis.	Atminties institucijų skaičius Asmenų skaičius	2021–2023	Administracija, Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.11. Rengti ir įgyvendinti kultūros paveldo projektus.	Projektų skaičius	2021–2023	Administracija, Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.2.12. Vykdyti etninės kultūros perimamumą, tęstinumą ir sklaidą.	Priemonių skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.3. Uždavinys: kurti ir plėtoti elektronines Bibliotekos paslaugas ir produktus, užtikrinti viešą prieigą prie bendruomenės poreikius atitinkančio skaitmeninio turinio, tobulinti gyventojų įgūdžius juo naudotis ir didinti gyventojų įsitraukimą į mokymąsi visą gyvenimą.			
1.3.1. Teikti viešą interneto prieigą.	Interneto vartotojų skaičius Interneto seansų skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, padaliniai
1.3.2. Teikti elektronines paslaugas bibliotekos interneto svetainėje ir socialinių tinklų paskyrose.	Paslaugų skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyriai
1.3.3. Diegti naujas elektronines paslaugas. Vykdyti projekto „Prisijungusi Lietuva“ įsipareigojimus: interneto prieinamumą, kompiuterinio raštingumo mokymus, 3D spausdintuvo, inžinerinio ir kūrybinio paketų naudojimą.	Naujų elektroninių paslaugų skaičius Renginių skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Kompiuterių sistemų specialistas, Bibliotekos skyriai, mokymų vykdytojai
1.3.4. Mokyti gyventojus naudotis Bibliotekos teikiamomis elektroninėmis paslaugomis.	Mokymų skaičius Konsultacijų skaičius Apmokytų gyventojų skaičius	2021–2023	Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.3.5. Skatinti ir mokyti naudotis elektroninėmis duomenų bazėmis (DB).	Apmokytų vartotojų skaičius Informacijų apie DB	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius,

	skaičius		Lankytojų aptarnavimo skyrius
1.3.6. Organizuoti gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymus (įskaitant ir nuotolinius) grupėse ir individualiai bei teikti konsultacijas.	Grupių skaičius Konsultacijų skaičius Apmokytų gyventojų skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius, Lankytojų aptarnavimo skyrius, padaliniai
1.3.7. Bendradarbiauti su kitomis e. paslaugas teikiančiomis institucijomis.	Institucijų skaičius	2021–2023	Administracija Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.3.8. Įtraukti savanorius kuriant naujas paslaugas.	Savanorių skaičius Naujų paslaugų skaičius	2021–2023	Administracija Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.3.9. Rengti ir įgyvendinti skaitmeninės kompetencijos ugdymo ir/ar elektroninių paslaugų plėtros projektus.	Projektų skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyriai
1.4. Uždavinys: gerinti gyventojų kultūrinį raštingumą, formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, didinti kultūrinių renginių prieinamumą bendruomenei.			
1.4.1. Skatinti skaitymą nuo ankstyvo amžiaus, įtraukti į skaitymo skatinimo iniciatyvas tėvus, šeimas, kitus suaugusiuosius.	Vartotojų skaičius Šeimų skaičius Įgyvendintų iniciatyvų skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, padaliniai
1.4.2. Gerinti jaunimo skaitymo gebėjimus, ugdyti norą skaityti, domėtis literatūra bei kokybiškai leisti laisvalaikį skaitymą skatinančioje aplinkoje.	Įgyvendintų iniciatyvų skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, padaliniai
1.4.3. Rengti ir įgyvendinti skaitymo skatinimo projektus, įgyvendinti įvairias iniciatyvas, skirtas skaitymo skatinimui.	Projektų skaičius Įgyvendintų iniciatyvų skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, padaliniai
1.4.4. Rengti ir vykdyti edukacines programas, panaudojant šiuolaikines informacines technologijas, tęsti neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymą.	Parengtų naujų edukacinių programų skaičius Vykdytų edukacinių programų ir užsiėmimų skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, Kraštotyros ir edukacijų skyrius, padaliniai
1.4.5. Organizuoti tradicinius ir inovatyvius literatūrinius renginius bibliotekose ir netradicinėse erdvėse.	Renginių skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, Kraštotyros ir edukacijos skyrius, padaliniai
1.4.6. Didinti prieinamumą	Nuotolinių renginių	2021–2023	Lankytojų

panaudojant informacines technologijas ir organizuojant nuotolinius ir/ar virtualius renginius.	skaičius		aptarnavimo skyrius, Kraštotyros ir edukacijos skyrius, padaliniai
1.4.7. Įvairiomis priemonėmis stiprinti visuomenės istorinę ir pilietinę savimonę.	Priemonių skaičius	2021–2023	Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.5. Uždavinys: užtikrinti Bibliotekos paslaugų, atitinkančių bendruomenės poreikius ir prioritetus, kokybę ir prieinamumą.			
1.5.1. Tęsti skaitytojų klubo „Knygius“, prancūzų kalbos kursų, dailės studijos veiklas.	Dalyvių skaičius, Užsiėmimų skaičius	2021–2023	Administracija, Kraštotyros ir edukacijos skyrius, Lankytojų aptarnavimo skyrius
1.5.2. Į bibliotekos veiklas įtraukti specialiųjų poreikių, vyresnio amžiaus bei socialinės atskirties žmones.	Veiklų skaičius Organizacijų skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Administracija Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.5.3. Į bendras veiklas įtraukti neįgalųjų organizacijas, vaikų dienos centrus ir kitas įstaigas, projekto „Biblioteka visiems“ įgyvendinimas	Organizacijų ir/ar įstaigų skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Administracija Bibliotekos skyriai, padaliniai
1.5.4. Tęsti skautų organizacijos veiklas.	Užsiėmimų skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Kraštotyros ir edukacijos skyrius
1.5.5. Plėtoti knygnešystės paslaugas.	Knygnešių skaičius Aptarnautų vartotojų skaičius Išduotų dokumentų skaičius	2021–2023	Lankytojų aptarnavimo skyrius, padaliniai
2. Tikslas: formuoti teigiamą Bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdį, skatinantį vartotojų pasitikėjimą bei pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis.			
2.1. Uždavinys: vykdyti Bibliotekos atstovavimo, rinkodaros ir viešųjų ryšių veiklą.			
2.1.1. Informuoti visuomenę apie bibliotekos veiklą, viešinti paslaugas bibliotekos erdvėse, spaudoje, TV, radijuje, internete ir kitose komunikacinėse priemonėse.	Viešinimo priemonių skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyriai
2.1.2. Atnaujinti ir plėtoti bibliotekos internetinę svetainę ir socialinių tinklų (Facebook, Instagram) paskyras.	Atnaujintų interneto svetainės puslapių skaičius Svetainės virtualių lankytojų skaičius Socialinių tinklų sekėjų skaičius	2021–2023	Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius, Kraštotyros ir edukacijos skyrius
2.1.3. Minėti Vaikų knygos, Spaudos atgavimo, Kalbos ir knygos, Europos dienos,	Renginių skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyrių

Europos kalbų dienos, valstybines ir kitas minėtinas datas ir šventes.			vedėjai, padaliniai
2.1.4. Rengti fotografijų, piešinių konkursus, eksponuoti tautodailininkų darbus, kolekcijas	Parodų skaičius, Konkursų skaičius	2021–2023	Administracija, Biblioteka ir padalinių darbuotojai
2.1.5. Plėtoti ryšius su Lietuvos ir Europos Sąjungos viešosiomis bibliotekomis, su NVO, su kitomis kultūros įstaigomis ir organizacijomis	Partnerių skaičius Patirties mainų renginių skaičius. Pasirašytų sutarčių skaičius	2021–2023	Administracija
2.1.6. Plėtoti leidybinę veiklą, rengti leidinių, dailės kūrinių parodas	Leidinių skaičius Parodų skaičius	2021–2023	Administracija, Biblioteka ir jos padaliniai
2.2. Uždavinys: siekti aukštos Bibliotekos organizacinės kultūros ir efektyvaus valdymo, paremto veiklos stebėseną, analize, priežiūra ir poveikio vertinimu.			
2.2.1. Kasmet rengti Bibliotekos, jos skyrių ir padalinių, planus, statistines ir tekstines ataskaitas.	Planų skaičius Ataskaitų skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos skyrių vedėjai, padalinių darbuotojai
2.2.2. Įgyvendinti vidaus priežiūros priemonės.	Patikrų skyriuose ir padaliniuose skaičius	2021–2023	Administracija
2.2.3. Organizuoti bibliotekinių pasitarimų.	Pasitarimų skaičius Parengtų pranešimų skaičius	2021–2023	Administracija
2.2.4. Vykdyti darbuotojų skatinimą priklausomai nuo veiklos rezultatų.	Paskatintų darbuotojų skaičius	2021–2023	Administracija, Skyrių vedėjai
2.2.5. Vykdyti paslaugų vertinimo analizę.	Anketų, apklausų skaičius	2021–2023	Administracija, Bibliotekos darbuotojai
2.2.6. Atlikti Bibliotekos padalinių tinklo tyrimus, peržiūrėti optimizavimo programą bei Bibliotekos struktūrą.	Tyrimų, programų skaičius	2021–2023	Administracija
2.3. Uždavinys: skatinti ir ugdyti darbuotojų profesionalumą bei darbo motyvaciją, stiprinti kompetenciją bibliotekinės veiklos kokybės, kalbos kultūros, psichologijos, informacinių technologijų, vartotojų mokymo bei konsultavimo srityse.			
2.3.1. Užtikrinti Bibliotekos darbuotojams galimybes dalyvauti kompetencijų tobulinimo renginiuose.	Bibliotekos darbuotojų, dalyvavusių kompetencijų tobulinimo veiklose, skaičius	2021–2023	Administracija
2.3.2. Rengti kvalifikacinius kompetencijų tobulinimo renginius.	Renginių skaičius Bibliotekos darbuotojų, dalyvavusių kvalifikaciniuose renginiuose, skaičius	2021–2023	Administracija, Kraštotyros ir edukacijos skyrius
2.3.3. Organizuoti ir dalyvauti	Mokymų skaičius	2021–2023	Administracija,

bibliotekininkų nuotoliniuose mokymuose.	Dalyvių skaičius		Biblioteka ir jos padaliniai
2.3.4. Organizuoti Bibliotekos tradicinius renginius: Nacionalinę Lietuvos bibliotekų savaitę, Šiaurės šalių bibliotekų savaitę, Saugaus interneto savaitę, Senjorų dienas internete, vasaros skaityklos paslaugas	Renginių skaičius Dalyvių skaičius	2021–2023	Administracija, LBD Kupiškio skyrius, padaliniai
2.4. Uždavinys: gerinti Bibliotekos ir jos padalinių materialinę būklę.			
2.4.1. Atlikta Bibliotekos rekonstruojamo pastato įrangos pirkimų korekcija, pritaikant įrangą pakitusiems darbuotojų bei lankytojų poreikiams.	Inventoriaus skaičius Įrangos skaičius Programinės įrangos skaičius	2021	Administracija, Kompiuterių sistemų specialistas
2.4.2. Aktyviai dalyvauti baigiant viešosios bibliotekos pastato (L. Stuokos-Gucevičiaus a. 3A) rekonstrukciją.	Atlikta / neatlikta	2022	Administracija
2.4.3. Atlikti Salamiesčio padalinio perkėlimo į bendruomenės patalpas darbus.	Atlikta / neatlikta	2021	Administracija, Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
2.4.4. Atlikti Laičių ir Virbališkių skaitytojų aptarnavimo punktų (SAP) einamojo remonto darbus.	Atlikta / neatlikta	2021	Administracija
2.4.5. Perkelti Palėvenėlės SAP į bendruomenės patalpas.	Atlikta / neatlikta	2021	Administracija, Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
2.4.6. Atlikti Bibliotekos perkėlimo į rekonstruotas patalpas darbus.	Atlikta / neatlikta	2022	Administracija, Bibliotekos darbuotojai, savanoriai
2.4.7. Atlikti Bibliotekos naudojamų patalpų Gedimino g. 53B Kupiškio mieste einamojo remonto darbus.	Atlikta / neatlikta	2023	Administracija

PRITARTA

Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tarybos 2021 m. vasario 18 d. posėdžio Nr. 1- TP protokoliniu nutarimu Nr. 2